

Zatweefchu Awises.

Nr. 16.

Zettortdeenà 21. April.

1860.

Awischn = sinas.

Pestherburga. Schinni gaddà lai pee Pestherburgas lauku = kohpschanas beedribas kam patihf nowedd un leelà rahdischanà rahda wissadus lauku auglus, lauzineeku riklus un maschines no Kreeuwsemmes. Keisers par usflubbinaschanu 20 tuhft. rubelus dahwinajis, lai no teem gohda-makfu warretu doht tahdeem, kas rahdihs tahs labbakas Kreeuwsemme taiffitas lauku = kohpschanas maschines un riklus. — Keisers islaidis 22trà Merzi grahmatu ar sawu augstu wahrdu appakschraftitu, un tà pawehl: Zebtschu gan papillam fudraba sikhlas naudas lizzis kalt, bet tomehr truhkums gaddijees zaur to, ka scho fudraba naudu sakausejuschi un pah rohbeschu nessusch, tad Keisers pawehl, ka teem 50 un 25 kapeiku gabbaleem buhs palikt sawà wehrtikà, bet par 6 milj. fudr. rubuteem buhs kalt jaunus 20, 15, 10 un 5 kapeiku gabbalus no tahda fudraba, kueram 15 prazenti masal wehrtibas, jo tad winnus ne sakausefchoht. Krohnis dohschoht tikkai pa 3 rubeleem us reissi tam, kas scho sikhu naudu gribb nemt, bet Krohna Rentes kambardis nemfchoht pee wissahm nodohschanahm zil kattram tihf tahdà naudà makfahht.

Sibiria, Tobolskas Gubernementi no Otkobera lihds Webruarim ar lohpu mehri isprahgusch, lahdi 6292 lohpi. Rabbiba kohiti flitti augusi, arri fahls truhft leelu uhdens pluddu deht, kas fahlsesards bijusch, un tadehl tur irr dahrgi gruhti laiki.

Kreeuwsemme schinni gaddà taiffusch 4 jaunus leelakus rakstama-papihra pabriklus, ir tahdus kas papihru taifa ar maschinehm. Rahda beedriba samettuse 150 tuhft. rubelus un ir Ribgà tahdu sagahdajuse. 1857tā gaddà Kreeuwsemme 161 tahdu pabrihku bijusch, kas par 4½ milj.

rubeleem papihru taiffusch un fur 14 tuhft. 730 darba-wihri strahdajusch. Turprettim 1850tā gaddà 158 pabrihkos 14 tuhft. 300 darba-wihri strahdajusch un tikkai par 3 milj. rubeleem papihru warrejusch ustaisht, jo tobrihdi tikkai weenà weenigà pabrihki ar maschini strahdajusch. Tahds labbums nahf, kad ar maschinehm strahda.

Afrika. Genaidneeki nu gan meeru faderrejusch un karfch tur pagallam, bet Kalileefchi ne buht ne gribboht meeru un zelloht dumpi prett Marokkas Keiseru. Arri 20 tuhft. Rabileefchi meera wehstneefschus ne gribbejuschi klaufiht, bet aplaut un wehl karroht. Weidsamā kaufchanahs pee Tetuanas par warru nitni kahwuschees, pulks kaufschu Spanjereem un eenaidneekeem krittusch, un schi irr bijuse patti leelaka un gruhtaka kaufchanahs schinni kara. Marokkas Keisers itt wissu gribboht makfahht un darriht ko Spanjeri praffijusch, kad tikkai pee meera warretu palikt. Salka, ka effoht rohtas dabbujusch ir to Rehnineenes raddineeku Grawu Montmelinu, kurrea wahrda Generals Dregeta to dumpi bij fahzis. Scho Generalu notefajusch ar nahwi.

Italia. Sardinjeru Rehninu Toskanas pilfatà usnehmusch ar ne-isteizamu leelu preeku un gohdu un wissa Italia winnu flawe un augsti zeem. Bet wissi scheshlojahs sawas Sawojas un Nizzas semmites Napoleonam atdewis. Napoleons schinnis semmitis nu sa-azingajis laudis, lai salka, woi paschi arri gribboht palikt par Sprantschu pawalstneekeem, un redsi — til ne itt wissi rakstijusch, ka gribboht, — jo pee laika Sprantschi par to ar labbu un kaunu bij gahdajusch, ka schiem bij jaraksta: Gribbam gan. Tā nu schi leeta pabeigta, kaut arri wissa pasfaule par to kaunojahs, un Napoleonam schi semme peedert nu lihds pat Genwes leelam esa-

ram, ta ka ikkatru brihdi Schweizereem warr us-brukt, ja tik patihl. Schweizeri gan wehl turrah's preetim, bet jaw lehnaki palikluschi; jo manna, ka weeni paschi paliks prett stipro Napoleonu.

Ro h m a wezzais Sprantschu General's Lamorissheers, kas us Napoleona wehleschanu tur par kaxra Leeklungu nu zelts, Bahwesta kaxra buhschanu ar leelu gudribu pahrtaisa un fataisa us kaxru prett Romagnu, to Sardinjerim atkal grihboht atnemt. Arri Baywestam par paligu atnahluschi wehl zitti teizami wirsneeki, un no daschahm semmehm winnam schlikschuschi jaunas mohdes leelus-gabbalus, ir labbu teesu naudas. Napoleons tam taggad gan atkal israhdoetes ka draugs, bet ne tizz, ka ilgi buhschoht.

Sizilia. Neapeles Awises gan raksta, ka dumpineekus iddsinnuschi no Palermas pilfata un winnu spehku isputtinajuschi, bet skaidri ne sinn; jo nahf schahdas tahdas sinas gan zur Sardinjeru, gan zur Sprantschu Awiseshm, kas stahsta: 6 deenas effoht Baiernä itt nikni kahwuschees, un pulks zilweku nomaitati tappuschi, pirms dumpineekus iddsinnuschi no pilfata; bet nu schee leela Sizilia's fallä spehku poodabbujuschi klahst, un no Palermas Kehnina saldati ne drihstohst ne isheet ahra. Arri Messinas pilfata dumpis bijis; ir te iddsinnuschi nemera-zehlejus, — bet fallas widdü effoht nemera deesgan un no Neapeles us fuggeem turpu wedd saldatus. Dumpineeki grihb, ka ir Sizilia un Neapele padohdabs Sardinjeru Kehninam. Al pohsta laiki!

— 3.

Behterburgä bija preel'sch kahdahm deenahm balle. Waffarä, kad wissi weesi waffarinu ehde, gabje kahda jauna preileene tai danzohamä istabä, tur lohgs bija atwehrt's, atwehsinatees. Winnai kahdam galdinam, us ka deggosa swezze stahweja, garram eedamai, wehsch usrahwe kleiti us swezzi, un kleite fahze tai paschä azzumirkli degt. Melaimiga skrehje pee lohgu un grihbeja ar lohga gardeeneem ugguni apslahpeht; bet ir schee fahze degt. Nu peesrehje zitta preileene klahst, bet schihs kleite arri eedeggahs. Weidsiht steidsahs kahds wirsneeks tahm deggoshahm paligä. Ar leelahm mohlahm

winsch to pehdigi aisdegguschohs isglahbe, kurre gan stipri eewainota tappe, tomehr pee dshwibas palikke. Ta ohtra islaide ar leelahm mohlahm sawu garru.

Saun-Yorkä tappe preel'sch kahdeem gaddeem atpakkat weena preileene, kas augstä studentu skohlä daktera ammatu labbi bij ismahzjusees, par dakteru ezelsta. Bet ar to winna ne palikke meerä; winna zehle ihpaschu seewischku skohlu, un fahze zittas seewischkus par ahrtshem mahziht, un zittas no schihm tappe atkal par daktereem ezelstas. Nu winna effoht us Enlanti atnahlusi un scheitan seewischkus usskubbinajusi, lai tahdu skohlu arri eerikstejoht. Weena atraitne jau effoht sawu nammu preel'sch tam dewusi, un zittas baggatas seewas effoht naudu samettuschas, un zerre, ka ir tur tahdas ismahzisees par daktereem. Ihpaschi tahdas prattih's seewischku sklimmibas dseedinast.

J. R.

Kurfemme. Wahzu Awises usslawe to farkan-wihksni (Kothbuche), kas irr Wahzsemes kohts, lai to arri mahsu semmē stahdoht, jo schis labbi scheid isdohschotees un eewaischlofchotees; un ka tas irr teefa, to jaw no tam warr fapraft, ka jaw taggad Medie, 3 juhdes no Leepajas 3 farkanuwihksnes kohli stahditi plafchi un kupli augoht, un täpat arri wehl weena farkan-wihksne Schlehles mahzitaja muishä dahrsä effoht, kas arri itt jauki augoht. Zitti kohku kohpeji atkal to balto wihksni, — jehschu tas nu gan schihs semmes kohts, tak wehl mas peekohpts un scheid audsehts, — par kohti derrigu usslawe; jo schis kohts ne ween sawa labbama, bet arri sawa jaukuma deht uskohpjam's. Pee Wentzepilles kahdä dahrsä augoht taggad 12 tahdi jauki baltas wihksnes kohli, kurreu garrums 40 lihds 45 pehdas effoht.

Warschawä taggad pee tahs beedribas, kas par semmes gudraku un labbaku kohpschanu puhlejahs, jaw peerderoht 2289 zilweki, un schai beedribai 36 tuhkt. rubl. effoht.

E. J. S.

Kaukasus kalni. Nesenn 60 tuhktoschi Natukajeeschi, weena no tahm stipralahm Tscher-

teffu tautahm, padewufchees Kreeweem. Schi tauta dshwo stary Melnu juhru un Kubanes uppi. —ld.

Par brandwihna dserfchanu.

Daschadas runnas un mahzibas par brandwihna dserfchanu jaw irr dserdetas tappufchas; bet pawif-fam scho pohsta dsehreenu atstah, ta irr ta ihsta un weeniga teizama mahziba. Us tam kahds at-bildehs: Dauds zilweki zaur wiffu sawu dshwi brandwihnu dser ar mehru un paleel tomehr gohda wihri; tas irr gan teefa. Bet tam ja-atbild, ka leelaka dalka no teem, kas par leeleem dsehrajeem palikfufchi, ar mehru fahfufchi dser, eefahkumä weenu glahsi par deenu, tad diwas, tad trihs, tad tshetras un tad — bes finnas!

Zits brandwihna mihtotojs leiks: Daschs peed-serrahs tik par gaddu, par pufsgaddu jeb par pahri mehneschu weenu reisi, jeb us kashahm un zitahm dshrehm un tad atkal paleel eefch gaddigas buhshanas. Ir tas irr teefa. Bet tas, kas ta runna, ne warr leegt, ka ta leelaka dalka no teem, kas papreefch weenu reisi, tad diwas reises u. t. j. pr. par gaddu irr peedsehrufchees, arweenu wairak un wairak peedsehras, ta ka tee beidscht ik nedde-las un ideenas peedsehras, — un ta paleel par jo leeleem dsehrajeem.

Dasch jaw irr eefahzis tiffai pa pillitehm smalku fehelkinu smekleht, un redsi, beidscht tas par tahdu dsehraju palizzis, kas brandwihna butтели par nakti gultä lihds nemm.

Kad nu praffam: ka zilweks par dsehraju paleel? Tad piema atbilde schi: Slinkofchana irr dserfchanas ffohlmeisters; jo neweens zilweks dshwi bes darba ne warr panest. Kas ne strahda, tam nahf flittas dohmas, neleetiba un dserfchana. — Dhra atbilde: zaur leelifchanohs. Sehns gribb rahdiht, ka winsch ta probt dser, ka leels zilweks. Ta noschelojama flawa, ko dsehraji tahdam senkam dohd, ka winsch dauds warroht dserdams panest, eefch jaunektu auffim ta flann, ka buhtu tas ihstems gohda wihrs, kas ko warr parahdiht. — Trescha at-bilde: Daschi, kam kahds preeks notizzis, gribb

zaur brandwihnu eelihgfmotees. Tas irr grehts kad preezigs zilweks gribb wehl preezigaks tapf zaur dserfchanu. Wiffuwairak tas atrohnahs eefch jawnahm deenahm, pehz wezzumä. Tas daudsfahrt arri noteel, kad zilweks sawu flumjibu gribb aismirst zaur dserfchanu. Sinnams, brandwihns pee tam gan palihds, bet us ihfu laiku; tod tahds paleel kannä. Kad isgullejis pagirras (pdsirras), schelohahs par daschu pohstu un nelaimi, ko dsehrumä paddarrijs un ko wairs ne warr labbu darriht. Noflumufcheem brandwihns gan palihds us ihfu laiku, bet beidscht wairo flumjibu. Peedsehrufcham spehki eet masumä, prahts suhd un wiffi leeli un mast apfmeij peedsehrufchu un to nerro. Al, par tahdu wajjadsetu roudaht!

Kahds lohti gudrs wihrs fazzija: „Peedsehrufcham buht irr tikpat ka chrprahtä buht.“ Tä ka Deems aiseledsis few gallu darriht, ta tas arri now wehlejis zilwekam sawu wesselibu un prahtu samaitaht.

Kahds wihndedsis fazzija: „Kad jel ahtri fahktu brandwihnu eefch eljes lultureem dedfinaht, jo tas buhtu labbaki ne ka wehderä leet. Brandwihns eljes kulturi degdams, istabu pataisa gaischu, bet wehderä buhdams tas dedfina eefchas un aptumfcho prahtu, ta ka dsehrajs wairs sawas paschas mahjas ne pasihft.

Kad tas teefa, ka taggad dauds weetäs brandwihna dserfchana, — kas ne-isteizamas nelaimes, negohda un pohsta fakne, — mittejahs, tad ne warr deesgon par to preezatees. Gohdiga dshwofchana un preeksfshime pee tam ween warr flubbinah. Lai tas Kungs palihds tahdu gohda prahtu ustureht.

Ne kas weenu zilweku ta ne warr samaitaht, ka dserfchana. Itt pateest: dsehraja waigs un buhshana, winna neslaidras azzis, grehta mehle, netikka walloda ko winsch runna, winna aismagzis bals, straipaledama eefchana un tahs behdas, ko tahds saweem newainigeem peederrigeem sataifa, — der gan katram par mahzibu un beedekli no fcha pohsta un grehka. Kas kahdu zilweku pee brandwihna dserfchanas flubbina, kas Deewam schehl

daudsfreij noteek, tas nelabbi darr, un kas kahdu wehl fpeesch preeferteers, tas tohti apgrehkojabs.
I. i.

R o h m a.

Rohma, Italias semmē, pee Liberes uppes, ar 160.000 eedshwotajeem, irr tas pilfahts, fur wif-fas kattolu draudses preefschneeks, pats Pahwests mahjo. Wezzōs laikōs schē bij Keemeru Keiseri. Rohma irr leels pilfahts ar plattahm un taisnahm eelahm un dauds leelahm un staltahm basnizahm un pillim. No basnizahm ta staltaka un arri leelaka wiffā pafaulē irr ta Behtera basniza. Tahs basnizas dahrs irr no fshetrfahrtigeem pihlareem eeflehgts: patte basniza irr krusa wihsē buhweta; winna irr no ahra un no eefschpuffes ar Marmora akmineem pahwillta, un pascha jumta wirōgallā iszēkshs leels appafsch tohrnis. 1506tā gaddā schai basnizai grunti lifte, un 1521mā gaddā winna tiffe pabeigta buhwēht. Wijs winnas darbs mafla 64 milj. dahlderu. Lihds ar scho basuizu stahw Pahwesta pils, kurrā irr 11.000 kambari. Schinni pilli atrohd dauds apbrihnojamas leetas, fewischli isgresnotus bilshu-stabbus no wezzeem laikeem. Ne taht no schahs pils stahw ohtra pils, kurreu par engeku pilli fauz; fawa leela stipruma deht winna par frepostu irr istaisita. Ta wezza pils, kurreu par Kapitolum fauz, un kurra wezza Keemeru laikā tohti isflaweta bij, irr taggad weena pils, fur daschdaschadas skunstes leetas glabba. Bes schahm peeminnetahm mahjahm wehl dauds zittas staltas mahjas un jaukas weetas irr redsamas.
R. U.

Jannas grahmatas.

1) Pee **Reihera**, grahmatu pahrdeweja Zeligawā dabujama un pee Steffenhagen un dehla 1860 drukkata:

„**Muhfu tehwu-semmes apralstifchana**“ un daschi weelikkumi ihsumā fanemti. Grahmatica preefsch ffohlahm un mahjahm. „Ar weenu lantfahrti.“ (70 pufslappas eeseetas mafla 60 kap. f.).

2) Pee **Steffenhagen** un dehla 1860 drukkata un dabujama jauna grahmata:

„**Raimina nams.**“ Scho stahstu mahjas fainneekem fagahdajis R. Schulz, Zelig. pil. mahj. (76 pufslappas eeseetas mafla 30 kap. f.).

Labfirdigs farra = Leelskungs.

Karra-Leelskungs Antigonus dsirdeja preefsch fawas telts durwim saldatus pahf fewi negohdigas runnas turram. Kad winsch kahdu brihdi bij klaustjees, tad isgahje un teize: „Kad juhs tā no mannim gribbeet runnabt, tad eita pee mallas, ka es to ne warru dsirdeht.“
I. i.

Emecklu stahstō.

Kahds Ungurs, kas masā sliktā semneeku mahjā naktis kohrteli turreja, tappe ohtrā rihkā no fainneeka prafihstō: kā tas effoht gullejis. „Ittin labbi gan ne esmu gullejis,“ atbildeja Ungurs, bet tomehr dauds labbaki kā nabbaga blaktes, — kas wiffu nakti ne weenu azzi naw aistaisijuschas.“
—ld.

Sluddinaschanas.

 Deem, kurreem irr **Reepajas Spahrkaffes = Scheines** un schmes no weena rubk. no septindesmitun no peezdesmit kapei keem sudr. Reepajas Spahrkaffe (kraschanas = labde) dara sinnamu: ka schi gribbiht, til abtri zil ween warr, schihs Scheines atkal eemih pret jaunahm Scheinehm, un ka tee appafschrafstitti Spahrkaffes waldineeki tamdehl isdeenas lihds 12tai Zuhna deenai 1860, bes ween fwehtdeenās un fwehtkōs, no pulksten 12 lihds 1 pufsdēenā Spahrkaffe buhs un schahs Scheines ismih. Tas tamdehl tā irr jadarra, ka gaddijuschees wiltineeki, kas tahdus 1 rubeku-gabbahus blehdigi arri taisijuschu un ar to laudis un Spahrkaffi peekrahpuschu. Reepajas Spahrkaffes waldineeki us to rahdidami, tad deht lihds, lai wiffi tee, kam tahdas blehdigas Scheines buhtu rohlās, iahs ne isdohd, bet naturr un atneff pee Spahrkaffes, ka tee to ne labbu Scheinu weetā wartetu dabuht labbas un derrigas Spahrkaffes Scheines.
3

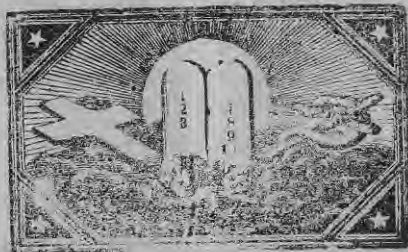
Reepajā tat 12tā April 1860.

Reepajas Spahrkaffes waldineeku appafschrafstitti wahrdi.

Wezs-Swahrdes tirgus ne taps 25tā April, bet pirmdeenā tanni 2trā Maia deenā noturrechts. 1

Brihw drilleht.

No juhrmallas-gubernements augstas waldifchanas pusses: Collegienrath G. Blaeze, Zensor. Zeligawā, tat 18. April 1860.

Jannas sinuas.

Deepaja 17tā Merzi nomirre ziffahrtiga Dohr-
bes prahwesta un mahzitaja zeenmahte Kattrihue
Kunzler, dšimmusi Wolter, tai leelā wezzumā
no 84 gaddeem. Lai dufs faldi fchi Deewabihjiga
firma mahte wehfā semmes-klepyi, lihds jaunais
rihts to pee debbes preekeem mohdinahs.

Kersones Gubernijā effoht 7 Lutteru koloni-
jas-kiršpehles ar dauds tuhft. zilwekeem. Tur
mahzitam dāschu reis jabrauz 300—1000 werstes
basnizu turreht un draudsi apmekleht. Ne tablu no
Dessas pilkata effoht arri fskohlmeisteru fskohla,
tur fskohlmeisteru mahza, kas mahzitajeem par pa-
ligeem pee fchi fwehta un grubta darba.

Bessarabijas Gubernijā effoht 23 Wahzu
kolonijas, kurrāhm ihpafchi mahzitaji, basnizas
un fskohlas. Saratas kiršpehlē effoht arri leela
fshohla, tur fskohlmeisteri 4 gaddi zauri tohp
mahziti (ifgaddus tur 10 jaunekli no kolonistu
behrneem tohp par fskohlmeisterem izmahziti).
Scho leelu brangu fshohlu effoht kahds bag-
gats kolonists Berners wahrdā, mirdams fa-
wu mantu preefsh tam atshadams, zehlis. Fshohla
neffoht leelu fwehtibu wiffahm kolonijas draudsehm.
Wiffi tee fskohlmeisteri, kas tur no 4 fskohlmeiste-
reem tohpis mahziti, effoht derrigi wihri, kas lihds
150 rubelus fudr. naudas un wehl labbu diputati
dabbujoht. Katrā kiršpehlē effoht wairak kā 1
tuhft. fshohlas behini mahzami un 15 lihds 17
tuhft. zilweki no weena weeniga mahzitaja aplohp-
jami. Tadeht tur grubts darbs. Labprakt Beh-
terburgas basnizas teefa (appafsh kuras fchi kolo-
nija stahw) draudses fshkirtu un masakās draudses
eedallitu, bet mahzitaju tur trushkums effoht; jo

ne weenam ne tihl tik tablu no dšimtenes aiseet.
Wiffi Wahzu kolonisti tais Gubernijās jauki dših-
wojoht, pahrtiklufchi un Deewabihjigi laudis, ka
irr ko preezatees.

E. J. S.

Wirtemberge irr masa Behnina-walsts dee-
nas-widdus Wahzsemme. Semme naw wiffat leela,
buhš masakā par Kurfemmi, bet waldischana tohti
par fshohlas-buhshānu ruhpejahs. Ifgaddus 1
milj. gulshu preefsh fshohlahm un fskohlmeisterem
isdohd. Draudses aplohpj fshohlas-nammus un
apstrahda fshohlas dahrsus un laukus.

Galantē tohpohht katru gaddu 2 lihds 3 milj.
Bilbeles drifketas.

—Id.

Sinna par dahwanahm, kas preefsh Lutteru draudsehm Kreewu- semme salassitas.

Sinnaseet, ko taggad gan Widsemmē, gan Kur-
femmē dahwanas lassitas preefsh Lutteru draudsehm
Kreewusemmē. Tahs salassitas dahwanas jaw irr
us Felgawu fshittas un atdohtas zeenigeem kun-
geem, kas par sinnatneekem eefsh fshihš naudas
lassishanas irr eezelti. Schee zeenigi lungi irr no
dahwanu dewejeem luhgti zaur Latweefshu Uwifsh
sinnamu darriht, zil naudas no katras drau-
dses Kurfemmē irr dahwinahs. Schihš luhg-
shanas ispididami, zeenigi sinnatneeki leel fshohs
wahrdus Latweefshu Uwifsh eelikt, lai wiffi sinnatu
zil no katras draudses muhsu nabbageem tizzibas
beedreem Kreewusemmē irr dohts, ka arri
fshēe warretu tikt pee Deewa-nammeem, pee fshoh-
lahm un zittahm pee tizzibas waijadshahm Letahm.

	rubl. kap.		rubl. kap.
Sohdu muisch. draudse	271 45	Valta muisch.	30 —
Krihsburgas dr.	41 —	Seges	20 —
Stendes un Spahres dr.	21 —	Digganajas	44 —
Egives	50 —	Siefeles	49 30
Salwes	44 25	Schubstkes	69 87½
Mescha muischas	88 —	Ballgalles	38 —
Blidenes un Stubra m.	6 —	Ngales	11 20
Salgalles	50 —	Kandawas	80 —
Demmenes	27 —	Schlpils u. Sunnaktes	46 —
Wahnes	25 —		

Kohpā: 1011 16½

Tee 71 rubl. 19½ kap., kas arri jaw minneti, irr dohti:

	rubl. kap.		rubl. kap.
No Sweetes pagast.	3 46	Kafinit p.	5 13
Bramberga m. v.	21 50	Jehkaba m. pag.	6 98
Bezj-Platonēs v.	2 52	Ilfinges v.	9 74
Zaum-Platonēs v.	6 91½	Palzgrabres	14 94

Kohpā: 71 19½

v. 3.

Tee zeenigi lungi, kas eezelti schihē dahwanas fanemt, pateizahs wiffahm draudsehm, kas prah-tā turrejuschas Bahwila wahrduš Galat. gr. 6, 10: „Lai mehš to labbu pastrahdajam pee wiffem, bet wiffswairak pee teem tizzibas draugeem.“ un kas preezigi sawas dahwanas dewufchas nabbagahm Lutteru draudsehm ar to palihdsedamas pee Deewannammeem un ffohlahm tift.

Beš tahš augšham minuetas naudas Kurjemmes basnijas-teesai no Jelgawas, Luffumas un Schlpils aprinka 1173 rubl. 47½ kap. irr suhtiti. Tad wehl zeen. Jelgawas wiff-pilskungs Barons v. Vietinghof, no Sohdu, Salgalles, un Sal-las-muischas draudsehm irr dabbujis 71 rubl. 19 kap.; arri wehl kahdas draudses, kas naw Kurjemmē, dahwanas suhtijuschas, tā ka pawiffam 2255 rubl. 83 kap. falassiti. No schihš naudas 1000 rubl. us Pehterburgas augštahm basnijas-teesahm irr suhtiti; ta zitta nauda irr us intressahm isdohta lihds tam laikam kad ta buhs wajadsiga.

Efnu teizis, ka Jelgawas basnijas-teesai irr no fristigahm draudsehm suhtiti 1173 rubl. 47½ kap. Scho draudfu wahrdi un dahwanas irr:

	rubl. kap.		rubl. kap.
Enqures draudse	6 —	Salgalles dr.	55 74
Balgalles dr.	17 —	Semmites dr.	23 —
Bahrbeles dr.	23 —	Saukas dr.	6 —
Dalbes dr.	14 —	Schlpils un Sunnak-	
Digganajas dr.	53 60	ses dr.	10 —
Gejawas dr.	40 —	Sohdu m. dr.	38 32
Zaun-Jelgawas dr.	18 25	Schubstkes dr.	26 95
Meschamuischas dr.	20 —	Suhbates dr.	37 —
Kalhebrunnas dr.	1 —	Luffumas dr.	5 —
Leffenes dr.	25 —	Wahnes dr.	40 —
Daugawas m. (Linden)	10 25	Walles dr.	34 90
Mescholnes dr.	94 —	Wirzawas dr.	24 75½
Jelgaw. Lefw. lauta dr.	18 40	Jehdes dr.	1 —
Kurmuischas dr.	20 —	Birses dr.	63 33
Neretās dr. (10 rubl. preefisch Schiras).	78 21	Dimbugas dr.	114 —
Zaunpils dr.	55 —	Krihsburgas dr.	40 50
Bezjammuischas dr.	28 23½	Pologfes dr.	95 50
		Schalmenes dr.	35 53

Kohpā: 1173 47½

Bahwils Gerards.

Bahwils Gerards peedsumme 1606tā gaddā Sal-fchu semmē. Par schi wihra jaunahm deenahm mas sinnam. 1651mā gaddā redsam Gerardu par dseesmu-taisitaju un prahwestu Mittenwalde, Pruh-fchu semmē, ne taku no Berlines. Wirsch bij stiprs sawā tizzibā, ruhpijs sawā amnatā, tadeht scho gohda-wihru wiffi zeenija un pehz kahdeem gad-deem us Berlini par mahzitaju aizinaja. Gerards scho wectu ar preeku peenehme un ustizzigi sawu draudsi kohpe. Tē itt ne dohmajoht behdu witni fazehlahs un Gerarda tizzibas fwezziti draudeja is-dseht. Tanni laikā Luttera-tizzigi ar Kalweeschu-tizzigeem par daschadahm tizzibas leetahm nikni stih-djahs. Arri Gerards pee ta pulzina peederreja, kas Luttera tizzibu stipri un drohschi aischahweja. Bet tas winna waldineekam, Pruhfchu semmes Leelkungam, itt ne buht ne patikke, jo wirsch lab-praht Kalweeschus apfargaja. Gerards dabbuja no sawa semmes waldineeka tai 16tā Webruari 1666 itt zeetu un bahrgu pawehlfchanu, lai tuh-licht no Berlines un winna walšs prohjam eijoht. Tee bij pateesi Gerardam behdu laiki! Bet wirsch sawam Deewam jo stipri ustizzeja, sinnadams, ka tas Kungs tohs sawejus ne atstahj. Ar Deewam padewigu prahtu wirsch sawu zellu usnehme, lai gan ne sinnaja us kurreen greestees. Bet winna gaspascha bij pawiffam noskummusi un itt nemas ne spehje sawas affaras waldiht. Kad tee pee kahda frohga bij atnahlfchi, gribbeja gaspascha drufzin atpuhstees. Gerards pa tam eegahje frohga dahrsā un sarakstija tur kohku pawehni warren jauku un tizzibas pilnu dseesmu par teem wahrdeem, kas 37 Dahw. ds. 5 pant. atrohnahs: „Pawehli tam Kungam tawu zellu un zerre us winnu, tad wirsch gan darrihs.“ (Scho dseesmu, tu mihsais lassitaje, arri sawā dseesmu-grahmatā atraddisi, kas tā ee-

fahlahs: „Bawehlees tawäs mohläs.“ Kursemm. wezz. ds. gr. Nr. 356). Gerards scho dseefmu sawai gaspaschai pasneedse, un kad schi to islassija, tad winnas firdi Deewa meers nahze un winnas behdas apremdeja. Tai pascha wakkara atnahze wehstneffis no Salschu-Merseburgas waldineeka ar grahmatu, kur bij rakstihst, ka winsch Gerardam griiboht palihdseht un preefsch winna mahzitaja weetu apgahdaht. Taggad Gerards ar sawu gaspaschu Deewu sirsniigi teize un flaweja un Salschu semme nonahzis, winsch Libbenes pilsehta par wezako mahzitaju tappe eezelts, kur tik ilgi ta Kunga wihna kalna strahdaja, kamehr Deews winnu no schihs pasaules tai 27ta Maiji 1676 aisfauze. Bes schihs augschä peeminnetas dseefmas Gerards wehl dauds jittas farakstijis, no kurrarm daschas muhsu walloda pahrtulkotas dseefmu-grahmatä atrohnahs. No ta leela pulka tillai schihs peeminnu: „Es tewi teiz' ar fird' un mehl“ — „Nu dohdeet wiffi Deewam gohd“ — „Grehks irr tewim, zilweks, kaweht“ — „Kam tad wairaf buhs par prahtu“ — „Labb' tam, kas preefsch Deewa waiga“ — „Gahf manna firds ar feigfchan“ — „Nu gulleht meegu gahrdü.“ —

Deewabihjiga bruhste.

Preefsch kahdeem 80 gaddeem dsihwoja Sprantschu semme jauna Deewabihjiga meita, wahrda Lihse. Schi bij kahdam pahrtikluschan pilfatneekam Albertam faderreta bruhste. Alberts bij labbi mahzihts, flais no auguma un flais no gihmja; bet Deewabihjigs prahts, kas gan winna bruhsti puschkoja, ne bij pee winna atrohnams. Winsch sinnaja dauds no pasauligahm leetahm runnahst un stahstihst, bet no Deewa un winna swehta wahrda gaudrihs ne mas. Lihse sawu mihlaku no schihs puffes wehl labbi ne pasinne. Kad nu kahda wakkara — ihfi preefsch kahsahm — Alberts pee Lihses buhdams ar scho par kahsu preekeem un no uakhtams dsihwes wiffadi isrunnajahs, tad gaddijahs, ka winna sahle runnahst no Deewa leetahm. Alberts fazzija, ka tahdam zilwekam, kas dauds mas pehz mohdes griib dsihwoht, ne peeklahjahs dauds pehz Deewa

prassihst. Lihse sawu bruhstganu par tahdu wallodu norahje. Bet kad schis wehl joprohjam besdeewigus wahrdu islaide, tad Lihse us Albertu atgreesdamees fazzija: „No schihs stundas, kur es nomannu, ka tewim Deewa swehtais wahrds un wiffas Deewabihjigas leetas neeki irr, es wairs ne griibu tawa bruhste buht; jo kas Deewu ne mihle, kas arri sawu seewu ne mihlehs.“ Gan Alberts nu uswille jittas stihgas, gan wezzaki winnu atkal griibbeja falihdsinaht, — bet welti; Lihse palikke zeeti pee sawas apuemschanahs, nekad pee tahda wihra eet, kas par Deewu ne ko ne behda. Muhsu deenas retti tahdas Lihses buhs atrohnamas. Kad taggad meitai bruhstgans gaddahs, kas labbi mahzihts un turklaht wehl baggats, tad meita mas ko prassa, woi winsch arri irr Deewabihjigs.

A. G. 3.

Selta mahzibas to tehws saweem behrneem dewis.

1) Darreet sawu darbu un ne leezeet few no darbeem waddiht. — 2) Kas tik no zerribahm dsihwo, tam baddu jamirft. — 3) Muglus bes strahdaschanas ne warr zerreht. — 4) Strahdaschana atlihdsina parradus, flinkoschana tohs wairo. — 5) Jums ne wajag paslehtu mantu atrast, jeb us mantibu no mannis gaidiht, jo darbs irr laimes-tehws un muddigam zilwekam Deews wiffu dohd. — 6) Kotu schodeen warri darriht, to ne wiljina lihds rih-tam. — 7) Uhdens kas pa pillitehm us akmiini friht, to ar laiku isallo. — 8) Ar pazeeschanu pelle fagrausch resnu wirwi. — 9) Laimigi irr tee zilweki, kas sawu dsihwoschanas weetu nekad ne maina; jo trihs reis no weenas weetas us ohtru eet, darra tahdu paschu skahdi, ka weens ugguns-grehks. — 10) Kad juhs darbeem labbi buhs isdohtees, tad jums pascheem pehz teem jarauga. Kas no arschanas baggats griib tapt, tam pascham arllis janemm rohka. — 11) Meistera azzis wairaf spehj padarriht, ne ka winna abbas rohkas. — 12) Kad juhs us sawu darbu ne raungeet, tad darreet sawu naudas-malku. — 13) Muhsu lihdleriba warr leelu nelaimi padarriht. Weena nagla jeb weens palaws, kad tee truhkst, warr

firgu pohstih. — 14) Kad juhs newaijadfigas leetas pehrfeet, tad jumš waijadfigas leetas pehz buhs japahrdohd. — 15) Dauds zilweli lepnas drehbes wakkadami fawu wehderu tuffchu atstahj un truhkumu zeesch lihds ar faimi. — 16) Kas arweenu no affas fmeff, fur uhdens ne peeteff, tas ahtri dabbuhs dibbenu redseht. Kad akka tuffcha irr, tad til uhdens wehrtibu warr atsiht. — 17) Lepniba irr nabbags, kas ar flannu balsi brehz. Winna turra brohfasti ar pilnibu, maltiti ar nabbadsibu un wakkarinas ar isfmeechhanu. — 18) Rabbal eita gulleht ar tuffchu wehderu, ne ka uszelletees ar parradeem.
 I i.

Brachtini, bet ne no tuffcha.

Kahds mahzitajs deewabihjigu wihru us nahwes ziffahm prassija: „woi tawa firds meerà?“ — Tas atbildeja: „Meerà.“ — Mahzitajs: „Woi tu sinui, ka tu drihs mirsi?“ — Wihrs: „Ka tad ne. Par to es esmu meerà; jo kad es mirstu, tad es esmu pee Deewa, un kamehr es dsihwoju, Deews irr pee mannim.“

Kahds wihrs, no faweem grehkeem isbaidihts un ta ka samiffis, nahze pee fawa tizziga mahzitaja un schehlojahs raudadams, ka ne usdrihstotees pee Deewa galda eet no leelahm grehku isbailehm; nejuhtoh nekahdu tizzibu pee fewis. — „Nu tad eij drohshi pee Deewa galda mannà tizzibà.“ — atbildeja mahzitajs, — un ta samiffusi dwehsele peegahje pee Deewa galda, un Deewa meers wianai atkal raddahs.

„Ko tu dohma, kad tu Bihbelè kahdu wahrdu laffi, ko tu ne faprohti?“ — ta mahzitajs prassija

fawu mahzibas behru. Tas atbildeja: „Mahzitajs, es dohmaju, Deews irr gudrats ne ka es esmu; — Deews faproht, kas winna wahrds lasfams, un kad es wianu luhgschu, winsch manni mahzihs.“

—r.

Sluddinaschanas.

Breelch lautu subdoschanas warr dabbuht picht **Amerikas**

putnu subdus,

fo fauz par

„Veru Guano,“

maifos (Dauds maifus jeb arri weenu maifus) Leepaja pee 2

Herrmann Huecke.

Dsirededams ka dauds pasihstami, kas ar man andeles juschees, manni Sternena nammà mellejuschi, — es scheid stunamu daru, ka es pee pascha tilta, pilfatà eebrauzohht pa kreifu rohku, **pirma bohte** mahjoju. Leepaja, Atà Augustà 1860. 3

J. Wilhelmssen.

Tapehz ka Ischà Septemeri f. g. Schidhu swehtdeena irr, taps **Wezz-Bezeres** lohpu- un firgu-tirgus schinut gaddà mandagà pehz tam, t. i. tanni **5tā Septem-beri**, noturrehts. 3

Gingulu mahjās, Dohbeles aprinki pee Abgunstes muischas, irr tai nakti no 29ta us 30to Jubli 2 firgi, weens brubns 8 gaddi wezs, ohtrs behrs 4 gaddi wezs, no plawas nosagti. Kas par scheeni strageem warr flaiden sinu doht, fur tee irr, dabbuhs 30 rubl. fudr. pateizibas naudas. 2

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmassas-gubernements augitas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaesé, Genfor. Zelgawà, taf 2. Augustà 1860.

Uwischu

peeliffums.

Missiones

S i n n a s .

Nr. 16.

1860.

Zetsch zaur missiones darbu.

II. No missiones pļaujama.

A. Awrika.

(Stattees Nr. 15.)

4. Awrikas rihta-juhmalla. Kur Awrikas juhmalla no deenas-widda greeschahs us seemelt, ta tohp saukta par Natal-juhmallu. Tē Ermansburgas missionari ir apmettuschees un stajoni eezehluschi, ko sauz par Jaun-Ermansburgu. Pee stipras Kapperu tautas jau fenn strahda Calenderu missiones-beedribas, teem arri jaw ir eefwehtihst mahzitajs no Kapperu zists, ar wahrdu Dio Soga. Als Kappereem wehl wairak us semmes widdu, ir Bassuto tauta, kuras Kehnisch Moschefsch gaddu gaddeem ar Calendereem, kas Kapstattē walda, karoja nifnā karroschanahs un ne mihto Ewangeliumu; bet wiina dehts Molojo ar sawu laulatu draugu Zimosu no wifas firds kalpo tam Rungam Kristum, un weens ohtru mihligi pahmahja un eepreezina ar Deewa wahrdeem. Sprantschu missiones-beedriba tē ruhpiגי strahda ar 16 missionareem 9 stajonēs, bet kad 1858tā gaddā Bassuto tautai zehlahs karsch ar Dransches brihw-walstibu (Eiropeēru semneeki no Kapstattes tē ir apmettuschees pee Dransches uppes un walda few paschus pehz saweem liffumeem) missionaru darbs un stajones tappe isphostitas un teem bij jabehg ar saweem draudses-lohzetkeem; bet 1859tā gaddā meeru derreja un tee greeschahs atpakkal sawu pļajamu atkal usnemt. Pee Zambeses-uppes Motebeku-tautas starpā Calenderu wezjais missionars Mossats ar sawu teizamo snohiti Lininstoni (kas drohschi reislo zaur Awrikas sem-

mehm un irr spehjis dšifaki ee-eet ne kā lihds schim zitti missionari) gribb stajoni eetaisht, jo Motebeku Kehnisch Moslekazzi tam irr labs draugs, bet tee semneeki tam leedse zaur saweem rohbescheem eet; jo tee eenihd Calenderus, turprettim tee Ermansburdseneekus irr aizinajuschy pee fewim (jo tee arridsan kā semneeki dšihwo) lai apmettahs weenā stajonē, ko tee ir isphostijuschy, un kas peederreja Lininstonim. Zapeeminn ar leela Madagafkares falla, kura missiones darbs labbi isdewahs, bet nu jaw fenn kristiti no nifnahs Kehnineenes Kanawalonas tohp wajjati, kas wiffus missionarus isdšinnufi un teem stipri leeds ee-eet sawā walsti. Bet tur Krohna-mantineeks Nakoita effoht Kristus mihtotais; tā warr zerreht, ka wiinam waldischanu usnemmoht, tee tizgige atkal taps eepreezinati un Ewangeliumam atkal durwis atwehtas buhs.

Pee Awrikas rihta-juhmallas wairak prett seemeli tee waldineeki wiffi turrahs pee Muameda tizzibas un irraid missionareem prettineeki. Tamdeht Ermansburdseneekeem, kas pee Gallas-tautas gribbeja apmestees, ne isdewahs un Calenderu banizas-beedribai, kas 12 gaddus jaw bij strahdajust Mombas pilstatā, bij ja-atstahj.

B. Asia

juhmallahm leelaki lihumi irr ne kā Awrikas, tamdeht arridsan Asia mums irr wairak pasihstama un missionari weeglaki warr Asia semmes widdū tapt eelschā. Mehs sinnam, ka Asia tee wifspirmaake zilweki dšihwoja un no tejeenes iskaištjajs pahr wiffu pasauli; tapehz arridsan Asia wiffas zilweku eeraschas, liffumi un tizzibas irr zehluschahs un eefahluschahs.

1. Kineseru leelu leela walsts ar 400 milj. eedfihwotajeem, kas few turra par wisegudraku tautu pasaulē un tamdeht sweschineekeem ne lauj nahkt eefschā, ihpafchi no missionareem neneeka ne grihb stinaht. Tomehr arri tē warr redseht missionarus no Wahzsemmes, Galenderu un Amerikas missiones-beedribahm, kas 5 ohstās irr apmetufchees un no turreenes mekle ee-eet semmes widdū. Schangai pilfatā irr 22 missionari, Ningpo p. 16, Futscheu p. 7, Amoi p. 8, Honkon-un Makao p. 12 un no 1858ta gadda arr Kantonē. Lihds schim brihscham Kineseru Keiseram wehl irr nemeers ar Sprantscheem un Galendereem, kas to grihb peespeest, lai wairš ne leeds sweschineekeem ee-eet fawōs rohbeschōs; arri fawā paschā walsti tam jakaujahs nu jaw wairak lā 10 gaddi ar dumpineekeem, kas zittu par Keiseru grihb eezelt. Bet lihds schim wehl ne manna, ka tee dumpineeki wairak lahriigi effohht pehz Ewangeliuma ne lā Keisers un wiinna walddineeki.

2. Japanaš leelās fallās, kas lihds muhsu deenahm titpat lā Kineseru walsts bij aisdleegtas wisseem sweschineekeem, nu Ollenderi un zittas tautas ar waldischanu irr faderrejuschi, lai wairš ne leedsot, un missiones-beedribas jau preezajahs, us Japanaš fallahm fawus wehstneschus suhtih.

3. Riht-India ar 200 milj eedfihwotajeem, kas tai wisnisknakai mahnu-tizzibai kalpo, tamdeht arri no wissahm missiones-beedribahm irr usnemta par plauschanaš weetu. Jaw 1852trā gaddā tē strahdaja 22 beedribas 332 weetās ar 443 missionareem, 750 paganu palihgeem 1 tuhst. 694 skohlahm ar 50 tuhst. skohlās-behrneem un 112 tuhst. kristiteem.

a) Breeksch-Indias leelako dalku walddija Galenderu kaupmannu-beedriba (Kompanija), kas fawus pawalstneekus ar naudas-fahriigu prahtu kohiti speede, bet missiones darbam prettiim turrejahs un wissadu mahnu-buhfchanu labpraht eeredseja, un tatschu ar to ne warreka meeru fargahht, bet zehlahs leels dumpis, zaur ko leels semmes gabals par tuklnessi pahwehrists, pilfati iepohstiiti, un tuhstoschi zilweki nonahweti, arri 11 missionari ar feewahm un behrneem gallu dabhujuschi. Pa-

gahjuschā gaddā Galantes Kehnineenes karra-speheem isdewahs dumpi uswarreht, un nu Kehnineene kompaniju nozehle un nehme waldischanu fawās rohstās; jazerre, ka wiinna Ewangeliuma fluddinafchanu wairš ne lawehs bet firfniigi tai palihdfehš.

Dumpis un karfeh isgahse behdas wiswairak pahz Breeksch-Indias seemela puffi, bet deenas-widdus palikke meerā; tē darbojahs Galenderu beedribas. Madraffes leelā pilfatā dshwo Galenderu bisfaps. Kahds missionars no turreenes raksta: mums irr stipra zertiba, paschi pagani jaw manna, ka mahnu-tizziba ilgi wairš ne turrefees un preezajahs par to, bet tamdeht wajajadetu 4 reis til dauds missionaru pee mums buht, lā lihds schim irraid, jo wehl irr miljoni paganu, kas Deewa wahrdu ne dabbu dsirdeht. Trankebares pilfatā irr apmetufchees 13 Leipzigas missionari 10 stazionēs ar wairak ne lā fimts India dsimmuscheem palihgeem un lihds 5 tuhst. draudses-lohzekeem. Trankebare teem irr ihpafcha barnizas-teesa un leela skohla, fur tautas jauneklus ismahza par mahzitajeem. Breeksch-Indias widdū strahda Bostones missiones-beedriba 12 stazionēs, ar 319 Deewgaldneekem un 385 kristiteem behrneem. Seemela puffē Audas un Rohilkundas walsts strahda zittas Amerikas missiones-beedribas un grihb fawā plaujama schinni gaddā suhtih 70 jaunus missionarus. Leelōs Gimmalaja kalnōs dshwo masa Kohleeschu tautina, kas parleeku brandwihnam irr padewusees, bet ar preeku peenemm to preezas-mahzibu no Kristus, kas wiinnus grihb glahht no pasuschanaš. Tē ruhpiigi strahda Gofnera missionari, karra-lalkōs teem bij jabehg, bet nu atkal greeufchees atpakkat un laudis speeschahs pee kristibas; jaw 180 zeemōs 400 pamilijas irr kristitas, un jaw arri no tautas-beedreem zehlahs kristigi mahzitaji. Nis Gimmalaja kalneem Tibetē un Mongolejā strahda missionari no brablu-beedribas, un atrohn tē wissur atwehrtas durwis un aufš. Teem leela lauschu pulka preefchā, no Jesus Kristus zeschanaš un affainas mirschanaš nopelna fluddinoht, zehlahs weena balfs, kas brehze: „Das irr tas zelsch us to muhschigu dshwo-

fchann!“ un wiffi fahze kleezt: „Ja pateest, tas irr teescham teest!“

b) Bakat - Indias Birmas un Siames leelās walfis wehl leeli missiones augli naw mannami. Unames walfti Kattolu missionarus irr nokahwufchi, tamdehl schai walstei irr karsch ar Sprantschu Keiseri un Spanjeru Kehnineeni. Bet ar jo leelu preeku missiones draugam firds pil-dahs, ja winsch fawas azzis greesch pee Kareneeschu masas tautinas, fur Amerikas Baptistu missiones-beedriba strahda; teem jaw papilnom irr mahzitaju no tautas-beedreem, kas 45 stazionēs ar leeleem augteem strahda; tahs draudses jaw fahl paschas faweem mahzitajeem laizigu pahrtischannu gahdaht, jaw 50 tuhft. dwehseles no missionareem tohp kohptas. No Kareneeschem Ewangeliums arridsan isplefchahs pee Birmaneeschem.

4. Asias fallas. Zeilonēs fallā pee 2 milj. eedfihwotajeem strahda Eulantes un Amerikas missiones-beedribas. Bostones beedriba tē turra 7 staziones ar 430 Deewgaldneekem, 50 fkolahm un 1 tuhft. 600 fkolahs-behrneem, bet arridsan tee pagani Kristus mahzibai prettim turredamees un missionareem par spibti irr no fewim eezehlfufchi 134 fkolahs ar 2 tuhft. 800 fkolahs-behrneem. No Borneas fallas mehš effam dirste-dejufchi pagahjufchā gaddā, ka tē Keines missiones-beedribas 20 gaddu wezs darbs pee Dajakkeeschem pawiffam ispohtfihst un missionari ar behrneem un fewahm nokauti, zitti aisbehgufchi. To niknee Nuameda tizzigi fawa eenaida prett Kristu deht irr padarrifufchi. Sumatras fallā, no ta laika kad 1833schā gaddā 2 Amerikas missionari no niknas un affins-fahrigas Battu tautas tappe nokauti, nekahdi missionari wehl naw eedrohschinnufchees ee-est; pagahjufchā gaddā Ollantes mahzitajs Witteveen apnehmees Battu laudim atkal missionarus suhtih.

Ze lebes fallā pee Alhwureeschu tautas strahda Eulantes basnizas - missiones - beedriba 13 stazionēs ar 11 Giropas un 3 paganu missionareem, 774 Deewgaldneekem, un 18 fkolahm ar 780 behrneem. Tē ihstais plauschannas laifs; pee weena missionara effoht libds 10 tuhft. zilweki pee

fwehtas mahzibas peemeldejufchees, gribbedami kristibu dabbuht. Gandriht wiffa tauta few paschu par pateizibas uppuri tam Kungam Kristum peenef-fahs, kas fewi par labbu irr dewees par atpirtschannas uppuri. Gan laifs Nuameda tizzigeem fahlt trakloht, ja winni tahdus augkus reds.

5. Preeksch-Asiā, Kanaānas, Sirias un Berseru semmēs, kurrās wezzōs laifs wisfur kristiga tizziba tappe turreta, no Nuameda tizzigeem kristiga basniza irr ispohtfita un tiffai mallumallinās wehl rohnahs wezzas kristigas draudfites, pee kurrahm atkal no jauna missionari to fkaidru Ewangeliumu fluddina. Urri Zuhdeem un Turkeem tohp ta preejas-mahziba no Kristus ta Deewa Dehla pasuegta. Jerusalemē zaur Eulantes Kehnineenes un Prufschu Kehnina ruhpefchannohs irr arridsan eezelts Ewangeliuma bislaps, kas gahda par Deewa walftibas isplattifchannu.

Gr.

(Turplifam wairak.)

Unzis Egede.

Kehnina Wridrika IV. waldifchannas laifā dshwoja Norwegeru semmē mahzitajs Unzis Egede. Kad winsch dirsteja, ka Greenlenderi, kas papreeksch kristiti bijufchi, atkal elka-deewa kalposchannai effoht padewufchees, tad tas winnam gauſchi firdi fahpeja. Preeksch winnu labllahschannas darbotees, us to winsch weenumehr dohmaja; bet teem tā palih-dseht kā bij nodohmajis, winnam leelas raises, puhlinu un aislawefchannas padarrija. Pehz kahda laika kahda beedriba bij 10 tuhft. dahlderus fametufi, lai Egede us Greenlandi warretu reisoht. Kad winsch no Kehnina par missionaru bij apstipri-nahts, un wiss preeksch winna bij fataifhts, dewahs tas us zellu. Lai gan winnam jau us zella daschas behdas un gruhfibas bij jazeesch, tad tas tomehr ne palikke schaubigs, bet wehl wairak par to preejajahs, ka driht pee nabbageem Greenlenderem warreschoht strahdaht. Weidsoht winsch arri nokrauze Greenlandē, un tiffko winna mahja bij ustaisfita, eesahze winsch sawu fwehtu darbu strahdaht. Bet atkal jaunas behdas raddahs, jo tas schahs semmēs wallodu ne pratte. Ar leelu uszih-

tibu Egede ne-apnizzis to wallodu mahzijahs, un ilgš laiks ne bij, tad wīnšch scho sweschu wallodu pratte. Nu wīnšch ihsti sawu mīssionēs darbu eefahje strahdaht, un kad tas zaur sawu Deewabihjigo dšihwofchanu Greenlantes eedšihwotaju ūstizzibu bij dabbujis, tad arri ta Jēsus mahziba, to wīnšch fluddinaja, jo deenas jo wairaf iēplehtahs. No tahtahm mallahm nahze laudis Deewabihjigo mahitaju klaufitees un no winna mahzitees, un Egede arr pats gahje pa semmi apfahrt to fwehtu-darridamu Deewa wahrdu fluddinadams. Daudsreis wianam ūsgahje leelas breefmas, bet tahs winna prahtu ne darrija schaubigu un bailigu; arri tad, kad patti tehwa-semme winnam wairs tā ne gribbeja palihdseht kà eefahkumā, wīnšch palikke ūstizzigs sawā ammatā. Wezzumā, kad winna spehli jau bij nogurruschi, tas nolikke sawu ammatu un pahrnahze atpakkaf us Dahnu semmi. Sawā weetā wīnšch atfahje sawu dehlu Bahwilu Egede, kas arri to fwehtu darbu ar ūstizzibu irr strahdajis. R. U.

Torkil Mane.

Kad wehl paganiska tumšiba Jēlandes fallu apklahje, dšihwoja tur weens wihs, wahrda Torkil Mane. No paschahm masahm deenahm wīnšch tikke wiffās paganiskās eerahchās un maldischānās mahzihts un pecturrehts elka-deewus peeluhgt un teem pascheem kalpoht. No eefahkuma wīnšch schai mahzibai klaufija, bet pehz, kad winna atšihschana wairojahs, wīnšch ar scho mahzibu ween ne warreja meerā palikt. Wīnšch pats sahke dšikkaki dohmaht un ūsluhkoja wiffu dabbu ar leelu ūsmannischānu. Winna firds mannija, ka weens Deewš effoht, un ta dšikkaka dohmašchana winnu mahzija, ka weenai augstakai buhšchānai waijagohht buht, kas wiffas leetas irr raddijusi. Wīnšch nu wairs ne peeluhdse elka-deewus, bet nodewe wentulibā sawu firdi tai wiffušpehzigai buhšchānai, to tas par sa-

wu un wiffu zilweku radditaju un ūsturretoju bij atfinnis. Kad wīnšch sawu miršchānās-stundu mannija, luhdse wīnšch sawejus, lai winnu apfakšch fklaidras debbes neffoht. „Tur es gribbu gulleht.“ — fazzija wīnšch — „kamehr es nomirštu, lai es wehl pehdigu reisi to fauli warru flattihht, un to Deewu warru peeluhgt, kas winnu, to debbesi uu semmi irr raddijis.“ R. U.

Fluddinafchanas.

Preefšch laulu fuhdoschānas warr dabbuht pirkt **Amerikas**

putnu fuhdus,

to fauz par

„Peru Guano,“

maifos (Dauds maifus jeb arri weenu maifu) Leepajā pee 1

Herrmann Huecke.

Dširdehams ka dauds pasihštami, kas ar man andelejuschees, manni Steruena nammā mellejuschi, — es scheidt stinnamu daru, ka es pee pascha tilla, pilfatā eebrauzoht pa freifu rohlu, **pirma bohte** mahjoju. Leepajā, 4tā Augustā 1860. 2

J. Wilhellmsen.

Schihdu fwehtu deht taps **Wezz-Fezeres** lohpu un firgu-tirgus schinni gaddā ne 5tā, bet 15tā **Septem-beri**, noturrehts. 3

Dohbeles tirgus, kas il gaddus tanni 28tā Augustā deenā irr, taps schinni gaddā, fwehtu deht, treschdeenā tanni 31mā **Augustā** noturrehts. 3

Preefšch kahdas bohtes, **Dinaburgas** pilfatā, tohp labbi fshlehts jaunelis mellehts, kas andeli gribb mahzitees. Klahfaku sinu warr dabbuht us Jelgawas **damba, Kleberga** nammā. 2

W r i h w d r i f f e h t.

No juhrmassas-gubernements augstās waldischānas pusses: Collegienrath G. Blaesē, Jensor. Jelgawā, tai 8. Augustā 1860.